

Priesterschap en offerdienst

Eén van de heerlijkste betrekkingen waarin de gelovige door het werk van Christus tot God is gebracht, wordt door het woord ‘priester’ uitgedrukt. Zowel in het lied van aanbidding dat van de aarde opstijgt, als in dat wat de gelovigen in de heerlijkheid aanheffen, wordt de Heer Jezus aanbeden, ook vanwege het voorrecht dat Hij hen gemaakt heeft tot priesters voor Zijn God en Vader (Openb. 1:6).

Het is onze bedoeling om enkele artikelen te schrijven over het priesterschap en de offerdienst, zowel in het Oude Testament als in het Nieuwe. En dan moeten we ons allereerst ervan bewust zijn dat daartussen een groot verschil bestaat. In het O.T. met zijn schaduwdienst was de toegang tot het heiligdom gesloten; alleen de hogepriester mocht één keer per jaar binnengaan en niet zonder bloed, zowel voor zijn eigen zonden als die van het volk. De priester uit die bedeling naderde met een offer dat de zonden niet kon wegnemen, dat zijn geweten niet kon reinigen. Terwijl de Nieuwtestamentische gelovige mag verstaan dat door het offer van Jezus Christus zijn zonde is verzoend, zijn geweten gereinigd, en hij toegang heeft verkregen tot het heiligdom. Waarlijk een groot verschil (Hebr. 9-10). Toch valt er voor ons veel te leren uit hetgeen ons in het O.T. over de priesters en hun dienst wordt meegedeeld. We hopen verschillende Schriftgedeelten dienaangaande te overdenken, zonder ernaar te streven hierin volledig te zijn.

Het woord ‘priester’ is een verbastering van het Griekse woord ‘presbyter’, dat ‘oudste’ betekent. De namen in het Hebreeuws, Grieks en Latijn wijzen op personen die afgezonderd, geheiligd zijn, die voor God staan (Hebreeuwse uitdrukking); belast zijn met de offerdienst. Aanvankelijk zien we dat de gelovigen ieder voor zich hun offers tot God brachten, terwijl pas later in Israël een bepaalde stam en daaruit een geslacht werd afgezonderd tot de priesterdienst. Toch vinden we dat lang daarvóór reeds gesproken werd over priesters, b.v. Jethro en Melchizedek. De eerste offeraars zijn Kain en Abel. Kain voelde de behoefte om God iets te brengen (hij is de eerste die offert, niet Abel) en bracht van de vruchten van zijn land, zonder enig inzicht te tonen in zijn toestand als zondaar voor God.

Zijn offer werd dan ook niet aangenomen. Abel bracht door geloof een beter slachtoffer: hij naderde met een bloedig offer, toonde daarin begrip van zijn schuld en onwaardigheid. Hij toonde inzicht in de wijze waarop hij tot God kon naderen, wat hij door het geloof verstaan heeft (Hebr. 11:4). Waar het geloof door het gehoor [of de prediking] is, zal hij ook begrepen hebben, waarom de kleding van zijn ouders van vijgenbladeren door God vervangen werd door rokken van vellen. Reeds hier zien we in beeld wat Jesaja later zo mooi uitdrukt in zijn profetie: ‘Al onze gerechtigheden zijn als een wegwerpelijk kleet’ (Jes. 64:6) en ‘Ik ben zeer vrolijk in de Heere, want Hij heeft mij bekleed met de klederen des heils, de mantel der gerechtigheid heeft Hij mij omgedaan’ (Jes. 61:10). Het is de grondgedachte die we de hele Schrift door vinden: ‘Zonder bloedstorting is er geen vergeving’ (Hebr. 8:22).

Aanvankelijk vinden we dan dat iedere gelovige persoonlijk tot God naderde. Misschien vinden we in Gen. 4: 26 voor het eerst melding van een gemeenschappelijke Godsverering. Vóór de afzondering van een bepaalde priesterklasse in Israël zien we dat de gelovigen hun altaar hadden waarop ze hun offers aan God brachten, zowel om hun dankbaarheid te tonen als ook om hun eigen schuld en die van anderen te erkennen. Dit treffen we aan in het leven van de aartsvaders Abram, Izak en Jakob, maar ook buiten dit door God afgezonderde volk vinden we priesters als Jethro in Midian en Melchizedek, de priester-koning in Salem. Ook later, in de tijd van de Richteren en de Koningen, zien we dat soms gelovigen rechtstreeks offers brengen aan God, die ook

aangenomen worden.

Ook vinden we daarin niet alleen een persoonlijke verhouding uitgedrukt, maar eveneens het bemiddelend karakter van het priesterschap naar voren treden. Aan de ene kant vertegenwoordigend voor anderen en bemiddelend voor God optredend, aan de andere kant van Godswege tot de mensen naderend.

Zeer mooi komt dit eerste tot uitdrukking bij Job, die als een tijdgenoot van Abram wordt beschouwd. Als een priester treedt hij in zijn gezin voor zijn kinderen bij God tussenbeide met offeranden (1:5).

In hoofdstuk 42:8 lezen we dat de vrienden met hun offerdieren tot Job moeten gaan, waar deze geofferd moeten worden en waar Job voor hen zal bidden. Het aangezicht van Job werd aangenomen en op grond daarvan werd de vrienden niet vergolden naar hun dwaasheid. Welk een heerlijk voorbeeld van priesterdienst vinden we hierin voor alle gelovigen van alle tijden. Hoe ernstig spreekt deze handelwijze van Job tot allen die net als hij hoofd van een gezin zijn en ook de geestelijke belangen van de hunnen hebben te verzorgen, wat ze niet kunnen volbrengen wanneer ze niet net als hij met hun belangen en gevaren voor hen bij God tussenbeide treden. Maar hoe zoekt God ook naar zulke personen die met een priesterlijk hart in het gebed voor de belangen van anderen opkomen, en hoevelen zullen daar (misschien zelfs onwetend) onnoemelijk veel aan te danken hebben. Laten we in dat opzicht eens lezen wat Abraham deed in Gen. 18:23-32, hoe Mozes pleitte in Ex. 32:11-13; lees ook Psalm 106:23. Wat een ramp was het voor het volk, dat later in Ezech. 22:20 zo'n priesterlijk hart niet gevonden werd.

En laten we in het Nieuwe Testament eens denken aan een Paulus, die niet alleen met tranen vermaande (Hand.20:31) en in dezelfde gezindheid brieven aan de gelovigen schreef (2 Kor. 2:4), maar ook altijd voor hen bad, niet ophield voor hen te bidden (Kol. 1:3,9), ja in de gebeden streed en anderen opwekte dit met hem te doen (Rom. 15:30). Zouden niet veel dingen onder ons veranderen, wanneer wij allen deze zijde van ons priesterschap beter in praktijk brachten? Broeders en zusters, jonge vrienden en vriendinnen, laten wij van nu af aan in dit opzicht trouwer zijn en met name bidden voor veel en velen waaraan we denken en waarover we ook wel eens praten. Het is goed bestede tijd, het zal goede gedachten en een goede gezindheid in ons bewerken en anderen tot zegen zijn.

In Genesis 14 vinden we dan nog Melchizedek, die in Ps. 110 en in Hebr. 7 beschreven wordt als een type van Christus, Die ook de priesterlijke en koninklijke waardigheid in Zich verenigt.

Reeds vóórdat de zonen van Aäron tot de priesterlijke dienst werden afgezonderd, waren er in Israël priesters (Ex. 19:22-23), terwijl God het hele volk wilde maken tot een priesterlijk koninkrijk en een heilig volk (19:6). In plaats daarvan wordt na het breken van de wet Aaron aangewezen tot hogepriester, zijn zonen en hun nakomelingen tot priesters, en de overigen van Levi - de Levieten - voor de dienst van de Heer afgezonderd.

Waarin bestond nu de taak van deze priesters? De Heere vat het Zelf samen in deze indrukwekkende woorden: 'In degenen die tot Mij naderen, zal Ik geheiligd worden en voor het aangezicht van al het volk zal Ik verheerlijkt worden,, (Lev. 10:3). Dit gaf het karakter aan waardoor heel hun dienst gekenmerkt moest zijn en waartoe ook onze priesterdienst moet strekken.

Wat hun werk betrof, moesten zij in de Voorhof de dienst verrichten bij het brandofferaltaar, het

vuur onderhouden, de as wegruimen en de gebrachte offerdieren slachten. In het Heilige moesten ze 's morgens en 's avonds het reukwerk ontsteken, de lampen van de gouden kandelaar reinigen en vullen en wekelijks verse toonbroden neerleggen. Verder was hun opgedragen om onderzoek te doen bij de gevallen van melaatsheid en de reiniging daarvan, de schattingen te verrichten van hetgeen de Heere geheiligd werd, de wacht in de Voorhof te betrekken, bij bijzondere gelegenheden op de bazuinen te blazen en verschillende andere dingen bij de uitvoering van de door God gegeven wetten en instellingen te doen. Ook hadden ze tot taak om het volk uit de wet des Heren te onderwijzen.

Dat het er bij de uitvoering van hun taak op aan kwam deze precies volgens de voorschriften te verrichten, blijkt uit de straf over Nadab en Abihu, die vreemd vuur voor het aangezicht des Heren brachten (Lev. 10:1-2). Ook uit andere geschiedenissen zullen we zien welk een grote betekenis God eraan hecht dat de priesterdienst wordt verricht volgens de door Hem gegeven voorschriften. Dit is ook nu nog van de grootste betekenis.

Wie waren priesters? Al de zonen van Aäron, zonder uitzondering. Ze waren dat krachtens hun geboorte. Nu zijn krachtens wedergeboorte allen priesters, en wel zonder uitzondering allen die tot Hem gekomen zijn. (Zie 1 Petr. 2:4-5).

Toch is het van belang hierbij op te merken dat ze niet allemaal en ook niet altijd het priesterambt konden uitoefenen. Lichaamsgebreken of verontreinigingen konden hen ongeschikt maken hun dienst daadwerkelijk te vervullen. Ze bleven dan wat hun positie betreft priesters, wat o.a. blijkt uit hun bevoegdheid om van het heilige te blijven eten; dit was alleen en onveranderlijk een gevolg van het feit dat ze uit Aaron geboren waren. Maar het uitoefenen van hun functie en het genieten van de voorrechten van hun positie hing af van hun praktische gesteldheid (zie Lev. 21-22).

Ligt daarin ook geen ernstige les voor ons? Kunnen ook wij niet door verontreiniging praktisch ongeschikt worden om onze priesterdienst voor God uit te oefenen?

Over **de dienst van de Levieten** lezen we in Numeri 3. We vinden daar dat God deze stam genomen heeft in plaats van alle eerstgeborenen uit het hele volk, zoals in Ex. 13:2 was gezegd (zie ook Num. 3:12 en 8:16-17). In Numeri 3 worden nauwkeurig alle geslachten afzonderlijk geteld en ieder zijn plaats en werk aangewezen. Ook hier (3:38) wordt evenals bij de priesters (3:10) gezegd dat de vreemde die nadert, gedood zal worden.

Voor de praktische dienst waren de mannen van dertig tot vijftig jaar bestemd. Voor elk van de drie geslachten - Kohathieten, Gersonieten en Merarieten - werd het werk aangewezen. Ook werd duidelijk omschreven welk gedeelte van de tabernakeldienst alleen door de priesters mocht worden uitgeoefend.

Voordat de priesters en de Levieten de dienst konden beginnen waartoe ze geroepen waren, moesten ze eerst geheiligd worden. Over deze wijding van de priesters lezen we in Lev. 8. Daarbij valt op dat Aäron en zijn zonen geen enkele handeling verrichten dan hun handen te leggen op de kop van de var van het zondoffer. Verder wordt alles aan en voor hen gedaan. Het eerste is dat ze gewassen worden met water. Vervolgens is het van betekenis op te merken dat eerst alleen Aäron wordt gezalfd met olie. Later lezen we van een zalving van Aäron met zijn zonen. Aäron als hogepriester is een type van Christus, aan wie de Geest niet met mate geschonken was (Joh. 3:34), vóórdat het offer werd gebracht. Nadat het verzoeningswerk volbracht is, kan er een

vereenzelviging plaats hebben tussen Christus en de Zijnen. Hij die heiligt en zij die geheiligd worden, zijn allen uit één (Hebr. 2:11). Daarom kan de zalving met olie niet plaats hebben voordat op het rechteroor, de rechterduim en de rechter grote teen het bloed is aangebracht van het offerdier waarop ze hun handen hadden gelegd. Door deze handelwijze hadden Aäron en zijn zonen zich schuldig verklaard en in het offerdier hun plaatsvervanger erkend.

Zo vinden we dus ook hier de ware grondslag voor het priesterschap aangegeven. Ook ons priesterschap waarover Petrus zulke heerlijke dingen zegt, berust op het kostbare bloed van Jezus Christus, als van een onberispelijk en onbevlekt Lam (1 Petr. 1:19).

De wijding van de Leviëten vinden we in Numeri 8. Als we Gen. 49:5-7 lezen, zouden we niet kunnen vermoeden dat juist de stam van Levi voor zo'n dienst zou worden afgezonderd. Maar toen de vraag aan de orde kwam wie de Heere toebehoorden, kwamen al de zonen van Levi naar voren (Ex. 32:26). Ook uit Deut. 33:9 blijkt hun grote beslistheid in de dienst des Heren, waarbij de gewone familiebetrekkingen als ouders, broeders en kinderen, op de achtergrond werden gesteld. Deze eigenschappen behoren ook het kenmerk te zijn van de discipelen van de Heer in onze dagen (Luk. 14:26). Het is niet de bedoeling van de Heer dat we de onzen niet zouden liefhebben. Integendeel, het wordt als een kenmerk van het verval in de laatste dagen opgegeven dat de mensen zullen zijn zonder natuurlijke liefde. Ook zegt de Schrift dat hij die de zijnen niet verzorgt, erger is dan een ongelovige.

Toch blijft er voor de dienstknecht van de Heer de hoge roeping dat de Persoon en de wil van de Heer in zijn dienst de grootste plaats innemen. Wanneer dit niet het geval is, zullen de nare gevolgen daarvan niet uitblijven. Als duidelijke voorbeelden noem ik de priesters Eli en Eljasib. De eerste ten opzichte van zijn zonen Hofni en Pinehas, de tweede ten opzichte van zijn bloedverwant Tobia. Als we de geschiedenis lezen vinden we bij Eli een grote liefde voor de dienst des Heren, die vooral aan het einde van zijn leven sterk tot uitdrukking komt. Men kan hem geen onverschilligheid ten laste leggen. Toch zegt de man Gods, die Eli in de naam des Heren komt bestraffen, onomwonden tot hem dat hij zijn zonen meer eerde dan God (1 Sam. 2:29). Dat zal zijn bedoeling niet geweest zijn, maar door zijn optreden - of liever: zijn niet optreden - tegen zijn zonen in die verantwoordelijke positie, werd zijn houding zo in de ogen des Heren en haalde hij het oordeel over het priesterlijk huis.

Eljasib, over wie wij in het boek Nehemia één en ander vinden, schoot ook belangrijk te kort. Op zijn verantwoordelijke plaats gaf hij geen goed voorbeeld. Bij het bouwen van de muur van Jeruzalem lezen we van verschillende dat ze verbeterden tegenover hun huis of kamer, maar een ander verbeterde voor Eljasib's huis (Neh. 3:21). Later ging hij een verwantschap aan met Tobia en deze familierelatie is hem tot een valstrik geworden. Als beheerder over de kamers van het huis van God maakte hij misbruik van deze positie door voor Tobia daar ook een kamer in te richten en hem een deel te geven van wat alleen aan de priesters en Leviëten toekwam. Dit werd ongedaan gemaakt door het besliste optreden van Nehemia, maar wie zal zeggen wat voor grote schade door dit optreden van Eljasib aan de zaak van de Heere is toegebracht? Zie Nehemia 13:4-14.

Het komt mij voor dat hierin ook voor ons ernstige lessen liggen opgesloten. We hebben terdege te letten op het mooie getuigenis betreffende Levi, die zijn ouders niet zag, zijn broeders niet kende en zijn zonen niet achtte waar het ging om de dienst des Heren. 'Want zij onderhielden Uw Woord en bewaarden Uw verbond' (Deut. 33:9). 'Indien iemand tot Mij komt en niet haat zijn vader en moeder en vrouw en kinderen en broeders en zusters, ja ook zijn eigen leven, die

kan Mijn discipel niet zijn...Wie vader of moeder liefheeft boven Mij is Mij niet waardig'.

Voordat we verder gaan met de bespreking van verschillende Schriftplaatsen waar over het priesterschap gesproken wordt, willen we even stilstaan bij een aangrijpende geschiedenis die we lezen in Numeri 16. We vinden hier een ernstige crisis die veroorzaakt wordt door het optreden van de Leviet Korach. Wat was het geval? Deze man, die als Leviet reeds het voorrecht had God bij de tabernakel te mogen dienen en zijn broeders te onderwijzen, begreep niet de allereerste eis van de ware dienst des Heren. We vinden deze m.i. in de weinige woorden uit Hebr. 5:4, 'Niemand neemt voor zichzelf de eer'. Onder het valse voorwendsel van op te komen voor de rechten van het volk zocht hij in werkelijkheid voor zichzelf het priesterschap. Als Leviet verbond hij zich met twee vooraanstaande personen uit Ruben en hij wist het zo voor te stellen dat nog 250 vooraanstaanden uit geheel Israël zich bij hem aansloten. Voorwaar een ernstige crisis! Mozes en Aäron echter in rustig Godsvertrouwen boden die het hoofd door zich tot God te wenden.

Wat was de zonde van Korach? Hij begeerde het priesterschap en verwaarloosde zijn taak o.a. een goede leraar te zijn. God geeft ieder zijn plaats en taak, maar Korach was daarmee niet tevreden. Hij kon en moest beter weten en misleidde de anderen. In de brief van Judas wordt zijn zonde dan ook 'tegenspreken' genoemd (vers 11). Korach en zijn mannen wordt dan gelegenheid gegeven reukwerk voor het aangezicht des Heren te brengen, opdat God Zelf kan aantonen wie gerechtigd is om als priester te naderen. En God laat niemand daarover in twijfel. Korach en de zijnen worden door de aarde opgenomen en de tweehonderdvijftig door vuur verteerd, terwijl God door de bloeiende staf duidelijk aantoonde dat Aäron priester is.

Ook deze geschiedenis bevat voor ons belangrijke lessen. Er is een algemeen priesterschap van de gelovigen. Naar twee kanten zijn daarover in de loop van de eeuwen verkeerde leringen binnengeslopen. Men is gaan spreken van een geestelijke stand en heeft uitsluitend hieraan de priesterlijke rechten en plichten opgedragen. Hier tegenover staan dan de 'leken', die van al deze voorrechten beroofd zijn. Deze leer van de Nicolaïeten heeft helaas ingang gevonden in de gemeente en is in de RK-kerk wel heel sterk tot uitdrukking gekomen. Helaas zijn de hervormers wat dit betreft niet geheel teruggekeerd tot dat wat 'van het begin af' was en is in de protestantse kerken dit verschil blijven bestaan. Tegen het beginsel van het algemeen priesterschap van de gelovigen in, is de prediking van het evangelie, de 'bediening van de sacramenten', de dienst in de samenkomsten van de gelovigen, aan 'geestelijken' opgedragen. En deze worden als zodanig erkend na een bepaalde opleiding en met gunstig gevolg afgelegde examens.

Aan de andere kant is men ertoe overgegaan tot de priesterdienst personen toe te laten die daartoe niet gerechtigd zijn. Evenals er vroeger een afgezonderde priesterklasse bestond die alleen de dienst moest verrichten, is er ook nu een afgezonderde priesterklasse waartoe allen behoren die door een levend geloof met de Heer Jezus verbonden zijn, maar dan ook zij alleen.

Niemand in Israël buiten die door God afgezonderde groep had het recht om de dienst in het heiligdom uit te oefenen. Tegen wie het toch probeerde werd opgetreden, zoals we gezien hebben bij Korach en de zijnen en ook b.v. bij Uzia, in 2 Kron. 26, die bij de koninklijke ook nog de priesterlijke waardigheid wilde voegen, maar als een melaatse werd uitgestoten.

Hoe ernstig deze zaak genomen werd, moge blijken uit Ezra 2:61-63. Van deze mensen was het niet duidelijk dat ze priesters waren. Zelf waren ze wel daarvan overtuigd, maar ze konden het de andere priesters niet genoeg aantonen. Nu had men kunnen zeggen dat het niet bewezen

was dat ze geen priesters waren, en ze daarom toch tot de dienst moesten worden toegelaten. Maar zó werd er niet geredeneerd. Omdat ze in gebreke bleven op een bevredigende wijze aan te tonen dat ze priesters waren, werden ze niet tot de dienst toegelaten. Men ontkende hun priesterschap niet, dat bleef geheel in het midden. Maar voordat dit volledig duidelijk was, kon er van uitoefening hiervan geen sprake zijn. Het wachten was nu dat God door Urim (=lichten) en Tummim (=volmaaktheden) hierin licht zou geven.

Hoe is dit nu in de Christenheid?

Aanvankelijk was er een scherpe afscheiding tussen de Gemeente van Christus en de wereld. Van hen die buiten waren durfde zich niemand bij hen te voegen. Later is dit anders geworden: de wereld is in de gemeente opgenomen, vooral toen dit na de zogenaamde bekering van keizer Constantijn voordelen opleverde. Deze overwinning van satan wordt nog dikwijls aangezien als een triomf van het evangelie.

Door verkeerd inzicht, gebrekkige kennis van de waarheid, gevolgen van verkeerd onderricht, liefde tot de dingen van de wereld, kan het voorkomen dat er onduidelijkheid bestaat ten opzichte van iemands behoudenis. Wat moet men dan doen? Zonder uit te spreken dat men gelooft dat zo iemand onbekeerd is, moet men toch wachten. Dit is geen bekrompenheid of liefdeloosheid of zucht tot oordelen, maar dit behoort eenvoudig tot de gezamenlijke verantwoordelijkheid van hen die zich hun priesterschap bewust zijn en dienovereenkomstig handelen.

Leer en praktische openbaring

Wij hebben hiervoor al stil gestaan bij de instelling van het priesterschap en de voorschriften daarvoor en ook het één en ander belicht over de ontwikkeling van deze instelling van de Heer.

Aan de hand van de Schrift willen wij nu eens letten op de verhouding van de handhaving van de uiterlijke vormen tot de innerlijke gesteldheid van het hart, die tevens zal blijken bij de praktische levensopenbaring van de priesters.

Dit is voor ons van grote betekenis. We zien dat er ook in onze dagen gelovigen zijn die graag studeren, een grote hoeveelheid Schriftkennis verzamelen, de beginselen zeer goed kennen, maar... er niet toe komen dat alles praktisch toe te passen. In reactie hierop vinden anderen al die Schriftstudie overbodig: 'wat doet het er allemaal toe, het komt er maar op aan in deze wereld God oprecht te dienen' enz. Over deze belangrijke aangelegenheid zou ik allereerst dit willen zeggen. We moeten hier geen tegenstelling zien en voor één van beide standpunten kiezen. Dan gaan wij fout. Ook nu zijn de voorschriften uit Gods Woord belangrijk en bindende leefregels voor de gelovige. Hier past geen schouderophalen, letterknechtering of iets dergelijks. Integendeel, God wil dat er bij ons gevonden wordt: een 'beven' voor Zijn Woord (Ezra 9:4; 10:3; Jes. 66:2,5), een oprecht verlangen om Zijn voorschriften te leren kennen voor ons als priesters. Maar daarbij óók de toepassing hiervan in oprechtheid voor God en mensen.

Een handhaven van uiterlijke vormen in overeenstemming met de uitspraken van Gods Woord zonder innerlijke vroomheid en godsvrucht is voor de Heer volkomen waardeloos. Anderzijds moet oprechte godsvrucht zich openbaren in het verlangen om de uitspraken van Gods Woord te leren kennen en daarvoor te buigen.

Laten we nog eens aandacht geven aan de geschiedenis van de priesters Hofni en Pinehas, in 1 Samuël 4. In de oorlog tegen de Filistijnen had Israël de slag verloren en de oudsten vroegen zich

af: 'Waarom heeft de HEERE ons heden geslagen?' Deze vraag was zeer goed. Hadden ze nu ook maar op het antwoord van de HEERE gewacht! Maar dit wachten ontbreekt. Ze gaan onmiddellijk handelen en laten de ark halen. De ark van het verbond van de HEERE der heerscharen - 'Die tussen de cherubs woont' staat er zo veelbetekenend bij (cherubs staan altijd in verbinding met de heiligheid des HEREN in het oordeel). Ze menen dat God nu de overwinning moet geven. Zo was het immers ook bij Jericho gegaan.

Onder leiding van Hofni en Pinehas komt de ark in het leger, misschien wel precies volgens de voorschriften gedragen. Het volk juicht en de Filistijnen zijn ontsteld. Wat is het resultaat? Een nog grotere nederlaag dan de eerste keer; bovendien wordt de ark weggevoerd.

Welke grote fout maakte hier het volk? Ik denk dat het deze is: Ze meenden dat God het aan Zijn eer verplicht was om hun de overwinning te geven, omdat ze zich nu met de ark hadden verbonden. 'Deze ark kon toch niet verloren gaan, zij moest toch in het midden van Zijn volk blijven?' Wat een dwaasheid! God zal op Zijn eigen wijze voor Zijn eer opkomen, ook als de ark in handen van de Filistijnen komt. Maar Hij handhaaft niet een 'getuigenis' dat misschien aan uiterlijke vormen vasthoudt, maar door een onheilige levenshouding God onteert.

Zo is het nog steeds. Het oordeel begint bij het huis van God (1 Petr. 4:17). Ik heb wel eens de uitdrukking 'de eer van het getuigenis' horen gebruiken. Laten we daarmee voorzichtig zijn. Het is een onschatbaar voorrecht wanneer wij als priesters ook gemeenschappelijk Hem mogen eren, maar als dat niet gepaard gaat met oprechte godsvrucht heeft het voor Hem geen waarde.

Ook het andere uiterste is echter niet goed. Jaren later heeft David de oprechte begeerte om de ark terug te brengen. In dit verlangen is hij eerlijk voor God, maar... hij verzuimt op de voorschriften te letten.

Zo zijn er velen in onze dagen: oprecht in hun toewijding, voorbeelden in ijver bij de verkondiging van het Evangelie, maar.. 'och dat geleer, die uitpluizerij, het maakt zo bekrompen. Hoofdzak waar het op aankomt is, dat...' Een nieuwe wagen. Hoog boven het volk troonde daar de ark, voortgetrokken door de runderen. Mozes had het anders voorgeschreven, maar dat was al zo lang geleden. Was dat niet een beetje verouderd? Was dit niet net zo goed en mooier, indrukwekkender? De Filistijnen hadden het immers ook zo gedaan. Dankbaar looft David samen met het volk God in oprechtheid. Wie zal daaraan twijfelen?

Dan... de runderen struikelen, Uzza grijpt toe, valt dood neer. Grote ontsteltenis. In zijn paleis zit een diep verslagen koning. Zo goed bedoeld, zo oprecht in zijn streven. En toch... Jaren later. Weer grote vreugde. De ark wordt binnen gebracht. Een gelukkige koning temidden van een blij volk. Maar nu geen nieuwe wagen, geen overnemen van gewoonten die bij anderen in zwang zijn, maar een handhaven van lang geleden gegeven voorschriften. De tijden en omstandigheden kunnen veranderen, maar de voorschriften des HEREN houden onveranderlijk hun waarde. Ook nu blijft voor ons de banier: wat van het begin af geschreven is.

Bij Hofni en Pinehas vinden we alleen uiterlijke vormendienst, zonder oprechtheid van het hart voor God. Bij David treffen we de eerste keer oprechtheid en toewijding aan, echter gepaard gaand met een negeren van Gods voorschriften. De tweede keer treffen we dezelfde toewijding aan, maar nu gepaard gaand met een nauwkeurig opvolgen van de aanwijzingen des HEREN. Dat is de vereiste juiste toestand.

Heeft dit alles ook ons niet veel te zeggen? Voor wij ertoe overgaan te onderzoeken wat er in het Nieuwe Testament over dit onderwerp gezegd wordt, willen we eerst nog even stilstaan bij wat we hierover lezen in de profetie van Maleachi. We vinden hier zeer belangrijke dingen over priesters en offers. In deze profetie vinden we een kritisch volk dat onmiddellijk klaar staat met een 'maar' tegenover Gods duidelijke uitspraken. 'Maar gij zegt', of een soortgelijke uitdrukking, komt wel zo'n acht keer voor in deze korte profetie. Soms is het 'een zeggen' door een poging om Gods geboden te ontzenuwen door een verkeerde toepassing, soms is het 'een zeggen' door daden die spreken van een volkomen negeren van Gods voorschriften. Het is niet de bedoeling op alle onderdelen van deze leerrijke profetie in te gaan, alleen op enkele plaatsen in verband met ons onderwerp.

In Maleachi 2:2 wordt in het bijzonder tot de priesters gezegd dat hun zegeningen vervloekt zullen worden, als ze er niet met hun hart ernst mee maken om Gods Naam te eren. Over de offers wordt opgemerkt dat het volk er zich gemakkelijk van afmaakt door minderwaardige gaven naar het altaar te brengen. Daarmee verachten zij Zijn Naam en spreken door hun daden uit: 'de tafel des HEREN is verachtelijk'. Zo waren hun woorden niet, integendeel ze zeggen zelfs: 'Waarmee verachten wij Uw Naam?' (1:6). 'Door uw daden', zegt God. Als ze meer doordrongen waren van de grootheid en heiligheid van hun God, zouden ze dan zó durven doen? Zelfs tegenover een aards vorst zouden ze het niet wagen zó te handelen.

Hoe is het met onze eerbied in de samenkomsten? Zijn we het ons bewust tot Wie we naderen? Bedenken we dit ook bij het aanbieden van onze geestelijke offeranden, evenals bij onze offers van weldadigheid en mededeelzaamheid (Hebr.13:16)?

De praktische toestand was daar zelfs zó dat God geen welgevallen kon hebben aan hun offeranden. Desondanks durven ze nog te vragen 'waarom?'. Een man die trouweloos tegen zijn vrouw handelde, bracht toch zijn gaven naar het altaar en bedekte het daardoor met tranen en zuchten.

Denken we daarbij niet vanzelf aan de woorden van de Heer Jezus: 'Laat daar uw gave vóór het altaar en ga eerst heen, verzoen u met uw broeder'? Laten we toch niet met onheilige handen en harten tot het altaar gaan. De grondfout was dat ze door hun daden redeneerden: 'al wie kwaad doet is goed in de ogen des HEREN'; dat ze niet dachten aan de God van het oordeel (Maleachi 2:17).

Nu zijn wij door het bloed van Christus gereinigd van alle zonden, maar dat neemt de andere waarheid niet weg dat ook onze God een verterend vuur is en dat Zijn oordeel begint bij het huis van God (Hebr. 12:29; 1 Petr. 4:17). Mochten we toch allen diep doordrongen zijn van de ernstige verantwoordelijkheid die ons priesterschap met zich meebrengt en bij de uitoefening hiervan ernaar streven de voorschriften van Gods Woord ter harte te nemen. Tot zulke personen worden de bemoedigende woorden van Mal. 3:16 gericht. Lezen en overdenken we tenslotte nog wat er staat over de priester naar Gods gedachten in Mal. 2:5-7.

Hij had leven en vrede, de toestand van zijn hart werd gekenmerkt door vreze (eerbied), zodat hij om Zijns Naams wil verschrikt werd. Wat zijn woorden betrof, werd bij hem waarheid en geen onrecht gevonden. Ook zijn wandel werd gekenmerkt door vrede en rechtmatigheid. Verder bekeerde hij door zijn trouwe dienst velen van ongerechtigheid. Zo beantwoordde hij aan de roeping van God: 'Want de lippen der priesters zullen de wetenschap bewaren, men zal uit zijn mond de wet zoeken, want hij is een engel (d.i. boodschapper) van de HEERE der heerscharen'.

Laten wij ons biddend beijveren deze roeping van God in ons leven te verwerkelijken.

Het Nieuwe Testament

Hiervoor is er al op gewezen dat er naast punten van overeenkomst toch ook een groot verschil bestaat tussen het Oudtestamentische priesterschap in Israël en het priesterschap van de gelovigen in Christus nu in de Gemeente.

Het is de bedoeling om in dit laatste artikel verschillende Schriftplaatsen uit de brieven van het N.T. te bespreken die over het priesterschap handelen.

Daarbij willen we een antwoord zoeken op deze twee vragen:

1. Wat is het karakter van het priesterschap volgens het Nieuwe Testament?
2. Waaruit bestaat onze offerdienst?

Laten we beginnen met het lezen van 1 Petrus 2:4-10. Hierin wordt eerst gezegd dat wij onze priesterlijke voorrechten alleen te danken hebben aan onze Heer Jezus Christus. Vervolgens komt in deze verzen het tweevoudige karakter van ons priesterschap naar voren, aangeduid met de woorden 'heilig priesterschap' in vers 5 en 'koninklijk priesterschap' in vers 9. Als een heilig priesterschap brengen we geestelijke offeranden aan God in het heiligdom. Als een koninklijk priesterschap verkondigen we aan de mensen in de wereld de deugden van Hem Die ons uit de duisternis heeft geroepen tot Zijn wonderbaar licht. Het eerste heeft dus betrekking op onze verhouding tot God en richt zich geheel op Hem om Hem door geestelijke offeranden te eren. Krachtens het tweede openbaren we God en al Zijn heerlijkheden in de wereld en verkondigen aan de mensen Zijn deugden.

Het is van belang om beide zijden van ons priesterschap in het oog te houden. Dit kan ons bewaren voor een verkeerde eenzijdigheid.

Er zijn gelovigen die zó vervuld zijn met de heerlijke voorrechten en het genot van hun heilig priesterschap, dat ze de verantwoordelijke zijde van het tweede over het hoofd zien en verzuimen God te openbaren door hun hele leven, door wat ze zijn, wat ze doen en wat ze spreken.

Er zijn er ook bij wie de verkondiging van het evangelie zo'n grote plaats inneemt, dat ze geen oog meer hebben voor het eerste; zelfs een beetje smalend gaan spreken over 'zich met een boekje in een hoekje terugtrekken' als het gaat om de uitoefening van eredienst en de voorbereiding daartoe.

Maar beide dingen, zowel het brengen van geestelijke offeranden als het verkondigen van Zijn deugden, zijn belangrijk en het is onze roeping om niet het ene ten koste van het andere te verwaarlozen.

Jonge en oude medegelovigen, laten we een open oog hebben voor de geestelijke noden van de vele medemensen om ons heen die nog in duisternis verkeren. Wij hebben barmhartigheid ontvangen, opdat we die ook weer zouden bewijzen. Laten we daarom onvermoeid Zijn deugden verkondigen. Laten we Hem door onze wandel, door onze woorden, door onze hele levenshouding aanprijzen als Degene Die ons geroepen heeft en Die ook anderen genade wil bewijzen. Daartoe zijn wij een volk ten eigendom geworden. Laten we door liefde gedreven elke gelegenheid aangrijpen om God en Christus te openbaren in al Hun heerlijkheden. Maar.....laten we ook de aanbidding niet vergeten, de persoonlijke zowel als de gemeenschappelijke verering van

onze grote God en Heiland, Jezus Christus. Deze geestelijke offeranden zijn voor God aangenaam en om die te kunnen brengen zijn geestelijke rust en overdenking van het Woord van God zo nodig.

Het was goed wat de dienende Martha deed; de Heer genoot met de Zijnen van haar toegewijde dienst (zie Joh. 12:2). De luisterende Maria, zittend aan de voeten van haar Heer (Luk. 10:39), werd door Hem in bescherming genomen (vers 41, 42), evenals de aanbiddende Maria die door de kritiserende discipelen verkeerd werd beoordeeld (Joh. 12:3-7; Matth. 26:8-10).

Dit is belangrijk. Wij bewonderen zo graag activiteit en het tonen van ijver is ook goed. Maar een berispende Martha en de kritiserende discipelen werden door de Heer Jezus terechtgewezen. Ook hier geldt: het ene doen en het andere niet nalaten.

Het brengen van geestelijke offers

Het is duidelijk dat we niet meer komen met het bloed van stieren en bokken 'die naar de wet geofferd worden' (Hebr. 10:8). De apostel Petrus zegt dat wij geestelijke offeranden brengen (1 Petr. 2:5) en de schrijver van de Hebreeënbrief spreekt van 'een loffer, dat is de vrucht van de lippen die Zijn Naam belijden' (Hebr. 13:15). Het is dus een vertolking in woorden van dat wat de Heer in de harten gewerkt heeft om Hem te vereren.

Men zou kunnen zeggen: 'Dat is nogal gemakkelijk. Heeft de Heer wat aan woorden?' Jazeker - als ze maar voortkomen uit het hart, als de dankzegging maar oprecht gemeend is. Treffen ons de ontroerende vragen van de Heer in Luk. 17:18 niet: 'Zijn niet alle tien gereinigd? Waar zijn de negen? Is er niemand gevonden die terugkeert om God eer te geven dan deze vreemdeling?' En deze viel op zijn aangezicht aan Zijn voeten en dankte Hem.

Wanneer en waar moeten wij Hem geestelijke offeranden brengen?

Hebr. 13:15 zegt: 'voortdurend'. Persoonlijk in de eenzaamheid, zoals een Johannes op Patmos (Openb. 1:5-6). In nood en ellende, zoals een Paulus in de gevangenis (Hand. 16:25). Dankzeggen in de samenkomst van de Gemeente (1 Kor. 14:16). Dankt God in alles (1Thess. 5:18), te allen tijde (Ef. 5:20).

Laten we het brengen van geestelijke offeranden toch niet beperken tot de samenkomsten alleen en zo praktisch van 'te allen tijde' maken: 'ruim één uur per week'. Ik vrees dat we dan zelfs dit ene uur niet in staat zullen zijn om aangename offers te brengen waarop een ander van harte 'amen' kan zeggen.

Ik raak hier een gevoelig punt aan, maar het moet me toch van het hart. Als we ons door de week veel met Hem en Zijn werk bezighouden, zullen onze harten ook vol zijn als we samenkomen. En laten we dan toch eenvoudig onze offers brengen; waarbij meerdere broeders zich - door Gods Geest geleid - kunnen uitspreken, eenvoudig, uit het hart, terwijl ze Hem danken, loven en prijzen.

Maar laten we niet de vergissing maken dat met deze offeranden, deze vrucht van de lippen, onze hele offerdienst compleet is. Er is veel meer.

De offers van weldadigheid en mededeelzaamheid

Hebreeën 13 voegt eraan toe: 'En vergeet de weldadigheid en de mededeelzaamheid niet, want in zulke offers heeft God een welbehagen' (vers 16). Zijn we trouw in het brengen van deze of-

fers?

De arme weduwe gaf van haar bittere armoede en werd door de Heer geprezen. Vele rijke vrouwen dienden de Heer met hun goederen. Van de Macedoniërs wordt gezegd dat ze gaven boven vermogen, uit eigen beweging, bereidvaardig (2 Kor. 8:3). Ze waren dus vrijwillige gevers, waarvan gezegd wordt dat de Heer hen liefheeft (2 Kor. 9:7). Deze dienst was zeer nuttig. De bediening van deze dienst, zoals Paulus het uitdrukt, leidde tot:

1. voorziening in de behoeften van de heiligen;
2. vele dankzeggingen aan God;
3. verheerlijking van God;
4. gebed voor de gevers (2 Kor. 9:12-14).

Het komt mij voor dat over deze dienst door ons wel eens te weinig wordt nagedacht. Ook deze moet op de juiste wijze worden voorbereid. Niet in de samenkomst pas eraan denken en dan afzonderen wat zich toevallig in onze portemonnee bevindt, maar vooraf bepalen en klaarleggen wat men wil afzonderen voor de collecten. Ook deze dienst beperkt zich trouwens beslist niet alleen tot de gewone collecten, maar kan te allen tijde worden uitgeoefend. Ook hierover vinden we aanwijzingen in de Schrift. De grootte van de bedragen behoort in overeenstemming te zijn met de mate van welvaart (1 Kor. 16:2), niet karig en met droefheid, alsof men van het geld niet kan scheiden, maar graag, blijmoedig (2 Kor. 9:7). Men moet de duivel niet toelaten ons over te halen om minder te geven dan men in zijn hart had voorgenomen, zoals Ananias dit deed.

En wat op de 'hemelse bankrekening' van de Filippiërs werd bijgeschreven door hun medeleven met Paulus, is van heel wat meer betekenis dan een flink banksaldo daar waar mot en roest verderven kan (Fil. 4:17; Matt. 6:19). De Israëlieten moesten van de eerstelingen geven, niet van het overschot. Laten wij ervoor waken dat in onze tijd waar alles steeds maar duurder wordt, we niet daardoor deze offers vergeten, waarin God net zo goed een welgevallen heeft als in de vrucht van de lippen.

De priesterdienst van de apostel Paulus in het evangelie van God

In Romeinen 15:16 spreekt de apostel Paulus in nog een andere betekenis over priesterdienst en een offer. Hij zegt hier dat hij als priester diende in het evangelie van God, opdat het offer van de volken welgevallig zou zijn, geheiligd door de Heilige Geest. Hier vinden we de beide zijden van het priesterschap nauw met elkaar verenigd. De dienst in het evangelie wordt hier niet verricht met het oog op de nood van de mensen, zoals bijvoorbeeld in 2 Kor. 5, maar met het oog op God. Hij beschouwt het als een offerdienst. Dit offer uit de volken wil hij God dankbaar aanbieden. Maar hij zondert niet zelf af, dat doet de Heilige Geest. Maar hij mag het middel zijn en hij, de gegrepene, de geroepene, vindt er zijn vreugde in om God dit offer aan te bieden, deze schare van mensen die uit de volken bekeerd zijn. Hij is een dienaar van Christus voor de volken.

Het stellen van onze lichamen als een levende offerande

Verder wordt in Romeinen 12:1 nog een belangrijke offerande genoemd die wij kunnen brengen, namelijk die van onze lichamen. Niet door ons lichaam in de dood over te geven, maar door het te stellen tot een levende offerande. In Israël werden de dieren geslacht, bij alles trad de dood tussenbeide. Door de ontfermingen van God is aan alle eisen voldaan, de rechtvaardige zal door geloof leven en door diezelfde ontfermingen worden we nu vermaand onze lichamen tot een levende offerande te stellen, heilig, voor God welbehaaglijk.

Ook van deze dienst wordt weer gezegd dat ze voor God welbehaaglijk is. Het is onze redelijke dienst en omvat de toewijding van alles wat God ons in ons lichaam heeft geschonken. Laten we

ons er eens goed rekenschap van geven wat wij doen met onze voeten (waarheen gaan ze?), onze handen (waarvoor gebruiken we ze?), onze ogen, onze oren. Stellen we al deze leden tot een levende offerande, of moeten we tot onze beschaming en schande erkennen dat ze dienen als werktuigen van de zonde (Rom. 6:13,19)?

Graag eindig ik met de volgende mooie verzen:

Neem mijn leven, laat het Heer,
toegewijd zijn aan Uw eer;
neem mijn handen, dat zij 't merk
dragen van Uw liefdewerk.

Elke dag, ja ied're stond
zij Uw lof meer in mijn mond;
elke schrede van mijn voet
zij geheiligd door Uw bloed.

Zij mijn zang steeds U gewijd,
U, Heer Jezus, t' allen tijd!
Laat mijn lippen zijn vervuld
van de Losser van mijn schuld.

Neem mijn zilver en mijn goud,
dat ik niets daarvan behoud;
dat mijn kennis t' allen tijd
aan Uw dienst slechts wordt gewijd.

U behoort mijn liefdeschat,
Gij hebt mij eerst liefgehad;
geest en ziel en lichaam, Heer,
leg ik op Uw altaar neer.

H. W[ilts]